

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 5/2020

17.2.2020

FÖRSAMLINGARNA KAN ANORDNA PENNINGINSAMLINGAR

Den nya lagen om penninginsamlingar (863/2019) träder i kraft den 1 mars 2020. Lagen innehåller bestämmelser om anordnande av och tillsyn över penninginsamlingar. Enligt den nya lagen kan kyrkliga samfälligheter eller församlingar som inte hör till en kyrklig samfällighet för första gången anordna en penninginsamling. För att få anordna en penninginsamling krävs antingen ett tillstånd till penninginsamling eller en anmälan om småskalig insamling.

I inrikesministeriets förordning om penninginsamlingar (68/2020) föreskrivs närmare om innehållet i och bilagor till en ansökan om tillstånd till penninginsamling.

Definition av penninginsamling

Med penninginsamling avses i lagen om penninginsamling verksamhet där pengar samlas in genom vädjan till allmänheten och utan motprestation. I en penninginsamling kan en symbol för anordnaren eller insamlingen som har ett ringa värde dock ges till donatorn, till exempel en nål eller en pins. Eftersom en penninginsamling enligt definitionen alltid ordnas utan motprestation betraktas till exempel lotterier som ordnas i samband med en basar eller en tillställning inte som penninginsamling.

Anordnaren av en insamling

När den nya lagen om penninginsamlingar har trätt i kraft kan en penninginsamling under de lagstadgade förutsättningarna anordnas inom evangelisk-lutherska kyrkan även av en kyrklig samfällighet eller en sådan församling som inte hör till en kyrklig samfällighet, nedan *församlingsenhet*. En församling som inte hör till en kyrklig samfällighet kan själv ansöka om tillstånd till penninginsamling eller anordna en småskalig insamling. En församling som hör till en kyrklig samfällighet kan däremot inte få tillstånd till penninginsamling eller anordna småskalig insamling, utan den kyrkliga samfälligheten är alltid ansvarig för dessa.

Om att anordna en penninginsamling, ansöka om tillstånd för penninginsamling och göra en anmälan om småskalig insamling beslutar kyrkorådet i en församling och det gemensamma kyrkorådet i en kyrklig samfällighet. Dessa har enligt kyrkolagen i uppgift att sköta ekonomin och egendomen.

Insamlingsändamål

Lagen innehåller också bestämmelser om insamlingsändamålet. En församlingsenhet har rätt att anordna penninginsamlingar i syfte att skaffa medel för finansiering av diakonal hjälpverksamhet. Via diakonal hjälpverksamhet kan församlingsenheten anordna en insamling även för att hjälpa en privatperson eller en

familj. Pengar kan i detta fall samlas in till exempel i en situation då en familj eller en privatperson behöver ekonomisk hjälp på grund av en eldsvåda eller någon annan olycka.

Insamlingsändamålet för en ekonomisk församlingens penninginsamling begränsas i lagen också med en skarpt avgränsad bestämmelse. Enligt den får en församlingenshet inte anordna penninginsamlingar för underhåll av församlingens eller den kyrkliga samfällighetens byggnader och lösöre, för att täcka personalkostnader, för begravningsverksamhet eller för folkbokföring.

Tillstånd till penninginsamling

Tillstånd till penninginsamling söks hos Polisstyrelsen. Tillståndet beviljas vanligen som tills vidare gällande, vilket betyder att det inte behöver sökas på nytt inom en bestämd tid. Ansökan kan lämnas elektroniskt. Polisstyrelsen ger tillståndet till penninginsamling ett tillståndsnummer som ska meddelas när penningdonationer begärs.

En församlingenshet som har beviljats tillstånd till penninginsamling ska varje år inom sex månader från utgången av varje räkenskapsperiod lämna Polisstyrelsen en årsanmälan, i praktiken före utgången av juni. Årsanmälan ska bland annat innehålla en redogörelse för de penninginsamlingar som anordnats under räkenskapsperioden, uppgift om intäkterna av penninginsamlingen under räkenskapsperioden, uppgift om kostnaderna av anordnandet av penninginsamlingen och en redogörelse för användningen av de insamlade medlen.

Eftersom tillståndet till penninginsamling gäller tills vidare kan tillståndshavaren anordna ett flertal insamlingar med stöd av tillståndet. Med stöd av tillståndet till penninginsamling kan församlingensheten till exempel anordna en fortgående insamling för diakonal understödsverksamhet i allmänhet och en annan insamling för ett enskilt diakonalt understödsobjekt. Lagen förutsätter dock att tillståndshavaren lämnar Polisstyrelsen en årsplan för de penninginsamlingar som kommer att anordnas under följande räkenskapsperiod.

Församlingensheten behöver inget eget tillstånd till penninginsamling för sådana insamlingar som anordnas med stöd av ett tillstånd till penninginsamling som beviljats en annan aktör. Exempel på sådana är insamlingen Gemensamt Ansvar och Kyrktjänstens verksamhet Kotimaanapu. Församlingensheten kan delta i dessa på samma sätt som hittills.

Anmälan om småskalig insamling

En församlingenshet som inte har tillstånd till penninginsamling kan anordna en småskalig insamling. För att anordna en sådan insamling krävs en anmälan om småskalig insamling. En småskalig insamling kan anordnas högst två gånger per kalenderår och en separat anmälan ska göras för varje småskalig insamling. En småskalig insamling får pågå i högst tre månader.

Anmälan om småskalig insamling ska lämnas till polisinspektionen minst fem vardagar innan insamlingen inleds. Anmälan kan göras elektroniskt. Den som gör anmälan om småskalig insamling får ett nummer för den småskaliga insamlingen. Numret ska användas i samband med insamlingen.

Vid en småskalig insamling får högst 10 000 euro samlas in. Om de insamlade medlen överstiger detta belopp ska insamlingen avbrytas omedelbart och polisinspektionen ska informeras om detta. Anordnaren av insamlingen måste således aktivt följa hur mycket pengar som samlats in.

Anordnaren av en småskalig insamling ska senast två månader efter det att insamlingen avslutades lämna polisinsamlingen en redovisning för den småskaliga insamlingen. Redovisningen ska bland annat innehålla uppgifter om intäkterna av penninginsamlingen, användningen av de insamlade medlen, kostnaderna för insamlingen och tiden för anordnande av insamlingen.

Användning av och tillsyn över insamlade medel

Anordnaren av en penninginsamling är enligt lagen skyldig att använda ett insamlingskonto. Vid församlingsenhetens insamlingar används församlingsenhetens normala bankkonton. I bokföringen införs penninginsamlingar för en egen resultatenhets som inrättas för diakonins resultatenhets. För varje insamling grundas ett projektnummer som används vid uppföljningen av de insamlade medlen och deras användning och för upprättandet av årsanmälan till Polisstyrelsen eller för redovisningen av en småskalig insamling till polisinsamlingen (se Rutan, bokföringsanvisningarna "Bokföring av kollekt, insamlingar och donationer"). Samtidigt hålls de insamlade medlen åtskilda från församlingsenhetens övriga medel. Ett ordernummer måste användas för att lagen om penninginsamlingar ska följas.

De insamlade medlen ska användas för det insamlingsändamål som meddelats myndigheten. Av de insamlade medlen får ett rimligt belopp användas för direkta kostnader som är nödvändiga för insamlingen. Medel från penninginsamlingar ersätter inte medel som budgeterats för diakoniarbetet.

Kollekt

Lagen om penninginsamlingar tillämpas inte på kollektinsamling. Kollektens ställning är alltså oförändrad och det behövs varken tillstånd eller anmälan för att ta upp kollekt.

För att en penninginsamling ska kunna räknas som kollekt måste den uppfylla de kriterier som föreskrivs i lagen om penninginsamlingar. Kollektinsamlingen och kollekt donationen måste ske under den kyrkliga eller församlingsrelaterade tillställningen och den är bunden både till tillställningens tid och plats. Donationer får inte begäras av personer som deltar i tillställningen med hjälp av en fjärranslutning. En person som följer en gudstjänst via tv eller radio kan till exempel inte delta i kollekten och kontonummer eller andra sätt att göra kollekt donationer får inte nämnas i utsändningen.

En kollekt kan också tas upp elektroniskt, till exempel med en betalterminal eller en mobilapplikation (Kyrkostyrelsens cirkulär 21/2015). Insamlingen ska dock även i detta fall ske under tillställningen och på den plats där den ordnas. Deltagarna kan således inte göra en kollekt donation i efterhand.

Tilläggsinformation

Mer information om förfaringsätten enligt den nya lagen finns på Polisstyrelsens webbplats från början av mars på adressen www.arpajaishallinto.fi/sv

Vid Kyrkostyrelsen lämnas mer information av:
ekonomiplaneringschef Pasi Perander (pasi.perander@evl.fi)
sakkunnig, diakoni och själavård Tiina Saarela (tiina.saarela@evl.fi)
förvaltningschef Asta Virtaniemi (asta.virtaniemi@evl.fi)

KYRKORSTYRELSEN

Pekka Huokuna

Pirjo Pihlaja

ISSN 1797-0334